

Handläggare
Anna William-Olsson
Telefon: 08-508 23 362**Till**
Hägersten-Liljeholmens
stadsdelsnämnd
2014-03-13

Ändrade riktlinjer för tobaks- och folkölstillsynen samt kontroll av receptfria läkemedel

Yttrande till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner och översänder tjänsteutlåtandet som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Maria Mannerholm
stadsdelsdirektörGunnar Ohlsén
avdelningschef

Sammanfattning

I ett förslag på ändrade riktlinjer för tobaks- och folkölstillsynen samt kontroll av receptfria läkemedel ingår införande av kontrollköp, ändringar runt informationsträffar samt en höjd tillsynsavgift. Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för samhällsplanering.

Bakgrund

Stadsdelsnämnderna ansvarar för stora delar av tillsynen av lokala försäljningsställen som tillhandahåller folköl sedan 2002 och tobak sedan 2003. Alkohol- och tobakslagarna är skyddslagstiftningar. Personer under 18 år ska inte ha tillgång till folköl eller tobak. Redan berusade personer ska inte ha tillgång till mer alkohol. Marknadsföringen av tobak får inte vara uppmanande eller påträngande. Varningstexten på tobaksvaror ska överensstämma med EU:s direktiv. För att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling av handlarna inom staden har kommunfullmäktige antagit riktlinjer som stöd och vägledning i det praktiska tillsynsarbetet. Socialnämnden har ett samordnande ansvar för tillsynsarbetet avseende folköl och tobak samt ett odelat ansvar för tillsynen över receptfria läkemedel. Även polisen har ett tillsynsansvar över folköls- och tobaksförsäljningen. Socialnämnden har sett över rådande riktlinjer och föreslår vissa ändringar.

Ärendet

De riktlinjer som föreslås ändras och som får konsekvenser för stadsdelsnämndens tillsynsverksamhet är tre.

- Metoden kontrollköp (tidigare provköp) som sedan 2010 inte bedömts förenliga med rådande nationellt regelverk har genom riksdagsbeslut nu åter blivit möjligt att använda i tillsynsarbetet. Man inväntar vägledande föreskrifter för arbetet från Folkhälsomyndigheten.
- De lokala samordnarna för tillsynsarbetet ska vid behov genomföra informationsträffar med handlare och deras personal.
- Den tillsynsavgift som handlarna årligen debiteras har legat fast sedan 2008. För att täcka stadens kostnad för tillsynsarbetet föreslås en höjning.

I ärendet nämns även betydelsen av att göra en riskbedömning avseende hot och våld och vid behov vara två personer vid tillsynsbesök.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen välkomnar ett införande av metoden kontrollköp. Grunden i tillsynsarbetet är en god dialog med näringsidkare i vårt gemensamma ansvar att upprätthålla lagstiftarens intentioner. Kontrollköp innebär att personer som fyllt 18 år prövar att köpa

folköl och tobak. Kassapersonalens uppgift är då att förvissa sig om att personen har åldern inne genom att begära legitimation. Om så inte sker är det en indikation på att handlarens rutiner för egenkontroll har brister. Tillsynssamordnaren kan då till exempel erbjuda informationsträffar för näringsidkaren med personal. Så skedde frekvent under de åtta år (2002-2010) som provköp genomfördes i Hägersten-Liljeholmens stadsdelsområde. Därefter har inget intresse visats för att anlita tillsynssamordnaren för informationsträffar. Det faller sig därför naturligt att efterfrågan på informationsträffar kommer att öka vid införande av kontrollköp.

En höjd tillsynsavgift är rimlig av flera skäl. Införande av kontrollköp innebär en ökad arbetsbörda för tillsynspersonal vilket måste finansieras. Sedan stadsdelsnämnden fått i uppdrag att kontrollera att varningstexterna på tobak överensstämmer med EU:s direktiv har arbetet blivit mer omfattande vilket också måste finansieras. Det senare innebär också att tillsynspersonalen har i uppdrag att kontrollera alla tobaksförpackningar och även gå in i lagerlokaler. Ett arbete där näringsidkaren kan riskera att eventuella oegentligheter kommer i dagen. I det arbetsmomentet är det mycket viktigt att vara två personer inte bara med avseende på risken för hot och våld utan även för att vara två om observationer för att kunna styrka varandras uppgifter då ekonomiska värden kan stå på spel för näringsidkaren.

Bilaga

Remissunderlaget finns att läsa under sammanträdesdatum
13 mars 2014 på www.insynsverige.se/stockholm